N°. 2274. | # DE TIJD. | 185[illegible].

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 17 OKTOBER.

AMSTERDAM, 16 Oktober.

FRANCISCUS JACOBUS VAN VREE, door de barmhartigheid Gods en de gunst van den H. Stoel, Bisschop van Haarlem, aan de Geloovigen van zijn Bisdom, zaligheid in den Heer.

Het is reeds algemeen bekend geworden, dat onze Heilige Vader, Paus Pius IX, in een op den eersten Augustus dezes jaars te Rome gegeven schrijven aan de Patriarchen, Primaten, Aartsbisschoppen, Bisschoppen en andere Kerkoversten, die in gemeenschap met den H. Stoel zijn, de geheele Heilige Kerk heeft uitgenoodigd om zich met hem in het gebed te vereenigen, ten einde de rampen, waaronder de christelijke wereld zucht, en de gevaren van verleiding tot onverschilligheid in het godsdienstige en tot ongeloof, waaraan de Christenen blootgesteld zijn, af te wenden, alsmede ten einde het licht van den H. Geest den Opperherder genadig bestrale, opdat hij ten spoedigste omtrent de Ontvangenis van de Allerheiligste Moeder Gods en onbevlekte Maagd Maria datgene zou kunnen vaststellen, hetwelk tot meerdere eer van God zelven, en tot lof dier Maagd, onzer teederst minnende Moeder, mag behooren. Het is evenzeer bekend, dat de Heilige Vader hen allen, die de H. Geest gesteld heeft om in vereeniging met den Opperherder de Kerk Gods te besturen, bij datzelfde schrijven heeft uitgenoodigd, om de hun toevertrouwde Geloovigen met alle zorg en ijver op te wekken, dat zij door eene ware boetvaardigheid den last der zonden afleggende, door werken van godsvrucht, versterving en naastenliefde den toorn Gods, dien de wandaden der menschen ontstoken hebben, trachten te verzoenen. Zijne Heiligheid wil, dat de Bisschoppen en andere Kerkoversten aan de Geloovigen inzonderheid verklaren, hoe barmhartig God is voor allen die Hem aanroepen, en hoe groot eene kracht het gebed heeft, indien het, na de uitdrijving van den vijand onzer zaligheid, gestort wordt. Eindelijk gelast de zorgvolle Opperherder, dat de geestelijke gunsten, ter aansporing der Geloovigen door Hem uit den schat der H. Kerk toegestaan, namelijk een volle aflaat in den vorm van een jubilé, aan het geloovig volk zullen bekend gemaakt worden.

Wij rigten nu, Zeer Geliefden, dit herderlijk schrijven tot U, om onzerzijds aan de inzigten van den H. Vader te voldoen, en in de vaste hoop, dat Gij aan zijne en onze wenschen zult willen beantwoorden.

Inderdaad, er bestaan allerdringendste redenen om van zonden gereinigde handen ten hemel op te heffen, en den Vader der barmhartigheden, den God aller vertroosting ootmoedig te bidden, dat Hij de geesels, waarmede het menschdom gekastijd wordt doe rusten, en dat Hij, zijner barmhartigheid indachtig, Israël, zijn kind, zijne H. Kerk namelijk, tegen de tallooze aanvallen van onzen tijd in zijne geheel bijzondere hoede opneme. Kunnen niet allen evenzeer die redenen waarderen; zij zijn misschien aan sommigen nagenoeg onbekend; het is b[illegible] [illegible] kinderen genoeg hunnen vader te zien treuren [illegible] te weenen; hem van de rampen die de zijnen [illegible] of treffen, te hooren gewagen, om zich tot [illegible] pogingen ter afwending bereidvaardig te toonen; hem de oorzaken der rampen mede aan de schuld van sommigen des huisgezin te hooren toeschrijven, om dadelijk in zich zelven te gaan, het eigen geweten te onderzoeken, en de gevondene schuld te berouwen. Welnu, Zeer Geliefden, hebben wij de treurende stem, het weegeklag [illegible] het verwijt van onzen Vader niet vernomen? Is het [illegible] Vader niet, die als Stedehouder van onzen Heer [illegible] Christus op den Stoel van Petrus gezeten is, [illegible] van daar ons toeroept: *wij kunnen het met geen [illegible] genoegzaam uitdrukken, door wat diepe smart [illegible]erteerd worden, wanneer wij, onze oogen over [illegible]tholieke wereld laten gaan, en Kerk en Staat door [illegible] rampspoeden op het allerbeklagelijkst verstoord, [illegible] en gekweld zien?* (1) O ja, het is onze Vader, [illegible] weeklaagt over de oorlogen, de inwendige staats[illegible], de vreeselijke ziekten, de aardbevingen en andere rampen onder welke de Christen volken zuchten; en die het boven alles bejammert, dat de H. Kerk van alle zijden door verwoede vijanden bestookt wordt, welke geene soort van middelen onbeproefd laten, ten einde hare kinderen tot afval te nopen, naar geest en hart te bederven, en de onverschilligheid in het godsdienstige, ja het ongeloof onder hen te verspreiden (1). Nog eens, onze Vader in Jesus Christus is het, die eene verwijtende stem verheffende, het getuigenis aflegt, dat de gramschap des Heeren door de misdaden der menschen over de aarde gehaald is.

Waarlijk, Zeer Geliefden, dat getuigenis, in dien mond, is verpletttend! Die weeklagten, die smart, zijn hartverscheurend! Wat blijft ons dus anders over te doen, dan naar diezelfde stem te hooren, die ook opwekt om, door ware boetvaardigheid den last der zonden af te leggen, en door bidden, vasten, aalmoezen en andere goede werken den vergramden God te verzoenen?... De geesels ontbreken ook hier niet. Immers, ofschoon geene aardbevingen onze steden in puin verkeeren, geen oorlog onze landskinderen op verre kusten doet sneven, of onze gewesten met moordend en plunderend krijgsvolk overstroomt; lijdt, evenwel, onze handel niet ten gevolge van den elders woedenden krijg? Wordt de welvaart des landmans, althans in sommige gewesten, niet gehinderd, ja, tot niets gemaakt door de reeds zoo lang woedende veeziekte? Neemt, niettegenstaande de vele tijdelijke zegeningen, aan ons vaderland door de Voorzienigheid geschonken, de armoede niet gestadig toe, zoodat naast die zegeningen een afgrond gaapt, waarin zij dreigen weg te zinken? Heeft de vreeselijke ziekte, die sedert eenige jaren in alle oorden der aarde ontelbare slagtoffers heeft weggerukt, de plek, die wij bewonen, verschoond? En heil ons, Zeer Geliefden, dat de Heer ons deel geeft aan de kastijdingen, waarmede Hij de zondaren bezoekt, over welke Hij zich wil erbarmen; want wie onzer zal het wagen, zich vrij te spreken van de schuld, welke die kastijdingen verdiend heeft? En wie behoeft dan niet de barmhartigheid van God, die door deze kastijdingen ter bekeering oproept? Wie moet zich dus niet spoeden tot boetvaardigheid? Inderdaad, hier past het woord van onzen goddelijken Meester: »tenzij gij boetvaardigheid doet, zult gij allen gelijkerwijze omkomen" (2). Maar indien wij nu nog letten op de aanvallen, welke de H. Kerk ook ten onzent gestadig te verduren heeft; op de middelen van allerlei aard, tot verleiding der zwakken en der min goed onderwezenen aangewend; op die voor ons onbegrijpelijke verblindheid, welke verhindert, dat de H. Kerk gezien wordt gelijk zij is, *smet, noch rimpel, noch iets dergelijks hebbende* (3); op die even onbegrijpelijke ligtgeloovigheid, welke alle verdraaijingen der katholieke leer, alle valsche beschuldigingen tegen de Kerk, alle oude lasteringen van beeldendienst, afgoderij enz., zonder tegenbedenking, zonder vermoeden van eenig bedrog of dwaling, aanneemt; wanneer wij zoo velen van hen, die buiten de Kerk zijn, van dwaling tot dwaling, van twijfel tot twijfel, van loochening tot loochening, tot [illegible] onverschilligheid der wanhoop, tot de driestheid des ongeloofs zien vallen, zonder dat zij onder het afleggen van dien kronkelenden weg, ook maar eene enkele maal een ernstigen blik werpen op *de Kerk des levenden Gods, de kolom en de vastheid der waarheid* (4); moeten wij dan niet vreezen, Zeer Geliefden, dat *onze* zonden mede oorzaak zijn van die minachting en miskenning, van die verblindheid, van die bestrijding? Waarlijk, het ligt in de natuur der zaak, dat de zonden der geloovigen de waarheid des geloofs verduisteren voor de dwalenden: immers, van den éénen kant, de waarheid schittert voor het oog van den menschelijken geest hier beneden eerst in haren volsten glans, wanneer zij in het leven overgegaan en daad geworden is; dan toch, ofschoon in God zelven voor den mensch nog niet zigtbaar, wordt zij hem zigtbaar in die Gods beeldtenis zijn; en van den anderen kant, de dwalende zal niet ligt eene betere leer vermoeden dáár, waar hij geen betere zeden, geen heiliger leven ziet; hij zal niet ligt de ware godsdienst vermoeden in eene Kerk, welker leden, voor zoo ver zij hem bekend zijn, God niet getrouw dienen. Integendeel, hij zal maar al te vaak de Kerk en hare leer beschuldigen van de zonden, welke hij in leerlingen dier Kerk opmerkt. En letten wij nu nog op de verborgene wegen, langs welke God tot de menschen komt, op de onnaspeurlijke orde der genade, volgens welke menschen voor menschen den weg tot de kennis der waarheid voorbereiden moeten, dan zal onze reeds gegronde vrees, dat wij door onze zonden aan de verlichting onzer dwalende broeders in den weg staan, nog grooter worden. Wat toch heeft God niet beloofd aan het gebed, in den naam van Jesus gedaan? Wat bekeeringen kan dus het gebed niet verkrijgen? Doch hoe weinig zal het gebed vermogen, dat door den onbekeerden zondaar gedaan wordt? Of zal de voorbede van iemand, die zelf tegen God in opstand is, bij God waarde kunnen hebben? »Wij weten," zeide reeds de blindgeborene dien Jesus genezen had, »dat God de zondaars niet verhoort, maar indien iemand een vereerder van God is en zijn wil doet, dien verhoort Hij" (1). En indien wij nu al verder bedenken, dat onze zonden, gevoegd bij het ongeloof, de onverschilligheid, de aan wie weet hoe velen tot schuld toerekenbare dwalingen, en andere zonden onzer niet katholieke landgenooten, veroorzaken kunnen, dat schier gansch het volk van God is afgeweken; moet dan onze vrees, dat wij aan de uitstorting der goddelijke genade over Nederland hinderpalen stellen, nog niet veel toenemen? O, Mijne Geliefden, ik meen niet vermetel te beschuldigen, wanneer ik zeg, dat wij ook tot die menschen behooren, wier zonden de gramschap Gods hebben gaande gemaakt, en de tijdelijke rampen hebben doen ontstaan; dat inzonderheid ook onze zonden de werkingen der goddelijke barmhartigheid verhinderd en onze voorbede krachteloos gemaakt hebben; dat zij de ware, de schoone gestalte der Kerk als bedekt, eene mismaakte gestalte daarvoor in de plaats gesteld, en een nevel geworpen hebben tusschen de zon der waarheid en het oog der dwalenden.

Maar, zal misschien iemand van U denken, zijn *wij* dan zoo bij uitstek zondaren?.... Neen, Geliefden, Gode zij dank, neen! Maar wij zijn ook zondaren, al te zeer zondaren. Ons ontbreken die reinheid en heiligheid van leven, om welke God zijne straffen terughoudt, en waardoor de heiligheid der Kerk aan hen, die er buiten zijn, met zonneglans in de oogen straalt. In de dagen van boetvaardigheid en heiliging, die u bij dit herderlijk schrijven worden aangekondigd, en gedurende welke meer dan gewoonlijk Gods woord verkondigd zal worden, zult gij, door de goddelijke genade geholpen, bij het licht des geloofs, leeren inzien, hoe zeer gij schuldig zijt voor God, en hoe zeer gij Zijne barmhartigheid behoeft. Dan zult Gij niet meer verwonderd vragen: zijn wij zoo bij uitstek zondaren? maar dan zult gij, uwe zonden erkennende, uitroepen: »Heer, indien Gij de ongeregtigheden gadeslaat, Heer, wie zal dan kunnen bestaan?" (2)

Gelukkig, Mijne Geliefden, dat ik op die ontboezeming van den zondaar, die zijne ellende zal ingezien hebben, reeds als bij voorraad met de woorden van denzelfden Psalm, kan antwoorden: »Bij den Heer is barmhartigheid, en de verlossing is bij Hem overvloedig" (3). Bij den Heer is barmhartigheid, want *zóó heeft Hij de wereld*, de in zonden verzonkene wereld, *lief gehad, dat Hij zijn eeniggeboren Zoon gaf* (4); en door dien Zoon heeft Hij ons toegeroepen: »ik wil barmhartigheid en geen offerhande" (5); *op dien Zoon heeft Hij ons aller ongeregtigheid gelegd; Dien heeft Hij om de zonde zijns volks geslagen* (6), en om de gehoorzaamheid diens Eeniggeborenen, om de verdiensten van Diens zoenbloed, biedt Hij den zondaar de genade der bekeering, de vergiffenis der zonden aan. »Bekeert u tot mij", zoo roept Hij ons door den mond zijner gezanten onophoudelijk toe, »bekeert u tot mij, en ik zal mij tot u keeren" (7). Dat verlangt Hij, Mijne Geliefden, u

(1) [illegible]dgaande Brief van Zijne Heiligheid van den 1 Augustus [illegible]

(1) t. a. p. (2) Luc. XIII, 3. (3) Eph. V, 27.
(4) I Tim. III, 15.

(1) Joannes IX: 31. (2) Ps. CXXIX: 3. (3) Aldaar vs. 7.
(4) Joas III: 16. (5) Matth. IX: 13. (6) Isai. LIII: 6, 8.
(7) Zach. I: 3.

te doen ondervinden, hoe overvloedige verlossing er bij Hem is, hoe snel, hoe volkomen Hij den boetvaardige van de zonden bevrijdt. Want op wat uur de zondaar bekeerd zijnde, verzucht, zal God het vermorseld en verootmoedigd hart niet versmaden (1). Inderdaad, zegt een godvruchtig schrijver (2) »het schijnt aan God, alsof Hij trager geweest ware in het schenken van vergiffenis aan den zondaar dan deze in haar aan te nemen. Want zoo zeer haast zich de barmhartige God om den schuldige van de pijniging des gewetens te ontslaan, alsof de barmhartige God meer smart gevoelde door het medelijden met den ellendige, dan de ellendige gevoelt door het medelijden met zich zelven." Voorwaar, Beminde Geloovigen, de goddelijke Herder zoekt het afgedwaalde schaap, legt het op zijne schouderen, en draagt het uit de woestijn naar den schaapstal terug (3). Hij snelt den verloren zoon, zoodra deze oog en schreden weer naar de vaderlijke woning rigt, te gemoet, valt hem om den hals, geeft hem kleed en ring, doet hem aan zijn feestdisch aanzitten, en toont hem als een van den dood verrezene, als een verloren maar wedergevonden lieveling aan de juichende engelen (4). Zoo barmhartig is God! Geene misdaad is zoo afgrijselijk, geen getal van zonden is zoo groot, geene godvergetenheid was zoo langdurig, of de oneindige Barmhartige is bereid om den misdadiger, wanneer hij in vertrouwen op de barmhartigheid rouwvol uitroept: ik heb gezondigd, alles te vergeven. »Bekeer u tot mij," zegt Hij door Isaias (5), niets uitzonderende, »alle einden der aarden bekeert u tot Mij, en gij zult behouden zijn."

Grijpt dan, zeer geliefden, de U gebodene gelegenheid aan; doet boetvaardigheid, zooals gedaan moet worden onder het Nieuwe Testament, in hetwelk ons een Sacrament van boetvaardigheid is gegeven; verfoeit en berouwt uwe zonden, stelt in vertrouwen op Gods genade vast, dat gij geen kwaad meer zult doen, en stelt in mistrouwen op u zelven vast, dat gij de naaste gelegenheden, die u tot zonde verlokken, zult vermijden; alsdan, bereid om de herstelling en voldoening te geven die God eischen mogt, gaat en vertoont u aan den Priester, aan iemand dergenen, tot welke gezegd is: »wier zonden gij vergeven zult hebben, dien zijn ze vergeven" (6); kiest uit hen, met de vrijheid welke God en zijne Heilige Kerk u verleenen, dengene uit, aan wien gij het meest genegen zijt uw vertrouwen te schenken, en belijdt hem, die daar in de plaats van God zit, al uwe zonden, van welke gij door de magt der sleutelen nog geene vergiffenis bekomen hebt; en wanneer dan Gods dienaar, u opregt boetvaardig vindende, over u de sacramenteele woorden uitspreekt en zegt; ik ontbind u van uwe zonden, ô dan worden ook in den hemel die woorden gesproken, of liever, Christus spreekt ze door den mond van den Priester, en dan gaat gij, door de verdiensten van Jesus dood gereinigd, met de heiligmakende genade bekleed, met den ring der vrije kinderen Gods versierd, en met hemelschen troost in het hart, van dáár, om straks, verrukt van vreugde, aan de tafel des Heeren het brood der engelen te nuttigen. »Want, zegt de boven aangehaalde schrijver, in de biecht wordt alles gewasschen; het geweten wordt gereinigd, de bitterheid weggenomen, de zonde verdreven, de rust keert terug, de hoop leeft weer op, het gemoed wordt verblijd." (7)

Na u aldus tot boetvaardigheid aangemaand en op de barmhartigheid Gods gewezen te hebben, Beminde Geloovigen, moet ik, naar het verlangen van onzen H. Vader, u opmerkzaam maken op de kracht des gebeds, dat door hen, die den vijand buitengesloten hebben, gestort wordt. Met eenige weinige woorden hoop ik dit genoegzaam te kunnen doen.

God, de Heer van alles, en van wien al wat goed is, voorkomt, *wil* dat wij Hem bidden zullen. Voorzeker, Hij kent al onze nooden zonder dat wij Hem bidden; maar Hij heeft deze orde vastgesteld, dat wij Hem in het gebed onze nooden te kennen zullen geven, en de voorziening daarin van Hem ootmoedig zullen afsmeeken. Zoo wil Hij, dat wij zijne vrijmagtige, opperheerschappij en onze afhankelijkheid van Hem zullen erkennen; van onze eigene ongenoegzaamheid en van Zijne goedheid en magt, belijdenis zullen doen; ons in vertrouwen op Hem, in dankbaarheid en liefde jegens Hem zullen oefenen. Deze wet, waaruit de noodzakelijkheid van het gebed voorkomt, is zoo in het Oude als in het Nieuwe Verbond afgekondigd. »Laat u niet verhinderen" zegt het boek Ecclesiasticus, »van altijd te bidden" (8); en onze Goddelijke Meester gebiedt: »men moet altijd bidden, en niet ophouden" (9), in navolging waarvan de Apostel Paulus zegt: »Bidt zonder ophouden" (10). Maar indien in de van God gestelde orde het gebed noodzakelijk is, dan moet het, uitgerust zijnde met de vereischte hoedanigheden, ook kracht hebben. Immers, door zijne, van God zelven komende noodzakelijkheid wordt het gebed voor ons een van God zelven gegeven middel om te verkrijgen; en dit middel kan niet krachteloos zijn. God heeft alzoo reeds met en door het gebod om te bidden de belofte gedaan van het goede gebed te zullen verhooren. Doch bij deze ingewikkelde belofte heeft Zijne goedheid het niet laten blijven; Hij heeft integendeel de uitdrukkelijke belofte zoo menigmalen, zoo nadrukkelijk en met zoo krachtige betuigingen gedaan en vernieuwd, dat men geneigd zou kunnen worden om het bidden niet zoo zeer als een geboden pligt, maar veeleer als eene voldoening aan Gods liefelijke en dringende uitnoodigingen aan te zien. Wie uwer kent niet die aanmoedigende woorden van onzen Verlosser: »vraagt, en gij zult verkrijgen, zoekt, en gij zult vinden, klopt, en u zal geopend worden"? (1). Wie herinnert zich niet die krachtige verzekering: »Voorwaar, voorwaar ik zeg het u: zoo gij den Vader iets in mijnen naam zult gevraagd hebben, zal Hij het u geven.... vraagt en gij zult verkrijgen, opdat uwe vreugde volkomen zij"? (2). Ware het noodig, ik zou de aanhaling van dergelijke beloften, uit den mond van Jezus zelven gekomen nog veel kunnen vermeerderen; ik zou de opwekkingen tot een vertrouwend gebed, welke de Apostelen op vele plaatsen hunner Brieven geschreven hebben, er kunnen bijvoegen; ik zoude U op zoo menig voorbeeld van verhoorde gebeden in de H. Schrift kunnen wijzen. Doch ik wil mij bij nog één woord, door den Zaligmaker gesproken, bepalen, en dat woord wil ik u voorhouden, omdat het, aangezien de omstandigheden van het gebed waartoe ik u uitnoodig, uw vertrouwen inzonderheid verhoogen moet. »Indien, zegt Jezus, twee van u eenstemmig zijn over eenige zaak, welke ook, waarom zij bidden zullen, zal het hun van mijnen Vader, die in den hemel is, gegeven worden. Want waar er twee of drie in mijnen naam vergaderd zijn, daar ben ik in hun midden (3). Het was voorzeker bij de herinnering dier woorden, dat de H. Martelaar Ignatius schreef: »Indien het gebed van een of twee zoo groote kracht heeft, hoeveel meer zal dan het gebed niet vermogen van den Bisschop en van de geheele Kerk"? (4). Maar, mag *ik* nu zeggen, indien het gebed van twee of drie, die eenstemmig bidden, zoo veel vermag; en indien het gebed van den Bisschop en de hem gehoorzamende bijzondere Kerk nog meer vermag; wat zal dan het gebed van den Paus en van de geheele over gansch de aarde verspreide H. Kerk niet vermogen? En tot zulk eenstemmig gebed van geheel de H. Kerk met den Opperherder worden wij nu uitgenoodigd. Bidt dan, Beminde Geloovigen, bidt met het vaste vertrouwen dat gij verhoord zult worden. Want wanneer de geheele Kerk bidt, dan vooral is Jezus in het midden der biddenden, dan vooral ontwaren wij het, dat *wij een Hoogenpriester hebben, die in de hemelen doorgedrongen en altijd levende om voor ons te spreken, degenen die door Hem tot God naderen, behouden kan. Naderen wij dan vol vertrouwen, tot den troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen, en genade te vinden, nu wij zoo zeer hulp behoeven* (5).

Laten wij dan in de eerste plaats van God vragen de genade eener opregte bekeering voor alle zondaren, eener ware boetvaardigheid voor ons allen. Het is toch een punt des geloofs, dat geen zondaar zich tot God bekeeren kan, zonder Gods voorkomende en helpende genade; dat niemand naar eisch gelooven, hopen, beminnen of boete kan doen, zoodat hem de genade der regtvaardigmaking verleend wordt, zonder de voorkomende ingeving van den H. Geest en zonder Dezes hulp. (6)

Laten wij, opregt boetvaardig geworden, vervolgens smeeken, dat God, die, om de misdaden der menschen teregt verstoord, hen met harde plagen kastijdt, in Zijne barmhartigheid de geesels afwende, waaronder thans het menschdom zucht. Bidden wij, met onderwerping, maar ook met al den aandrang die een kind bij zijnen vader past, om verwijdering der tijdelijke rampen, die over de aarde gezonden zijn, en die, zonder boetvaardig gebed onzerzijds, welligt nog verzwaard zullen worden. Wij mogen hopen, dat op ons gebed toepasselijk zullen zijn de woorden Gods in den 90ⁿ psalm: »Hij heeft tot mij geroepen, en ik zal hem verhooren: ik ben met hem in den rampspoed, ik zal er hem aan ontrukken en hem verheerlijken."

Maar laten we ook inzonderheid bidden, dat God de kinderen zijner Kerk tegen de aanvallen van de dwaling, van de onverschilligheid en van het ongeloof bescherme, en dat Hij van de bestrijders der Kerk hare verdedigers make. Wat mogen wij van dit gebed niet hopen, indien het met vertrouwen en in staat van heiligmakende genade gedaan, ondersteund wordt door een der Kerk van Jezus waardig gedrag? Beminde Geloovigen, door het doen dezer uitnoodiging volg ik het voorbeeld van de Herders der eerste Christenheid: volgt gij, door haar na te komen, het voorbeeld der eerste Christenen. »Gij bidt ook onophoudelijk (zoo schreef de Martelaar en Bisschop Ignatius aan de Christenen van Ephese) voor de andere menschen, want in hen is hoop van bekeering tot God. Laat hen dan ten minste door uwe werken onderwezen worden. Tegenover hunne grammoedigheid weest gij zachtmoedig; tegenover hunne grootspraak, gij nederig; tegenover hunne lasteringen, gij volhardend in gebeden; tegenover hunne dwaling, gij vast in het geloof; tegenover hunne woestheid, gij langmoedig. Ons niet toeleggende om hen na te volgen, laten wij bevonden worden hunne broeders te zijn, door welwillendheid; maar leggen wij ons toe om navolgers te zijn van den Heer (deze in het lijden van onregt, gene in het ondergaan van bedrog, een ander in het dulden van minachting), opdat geene plant des boozen in u gevonden worde; maar volhardt in alle zuiverheid en matigheid in Christus Jesus, zoo naar het vleesch als naar den geest" (1). Zietdaar, Mijne Geliefden, wat de leerling van den Apostel Joannes aan zijne tijdgenooten schreef en wat nog heden gepast kan gezegd worden: Bidt voor die buiten de Kerk zijn; doet hen ten minste door uw voorbeeld de waarheid kennen. Inderdaad, Mijne Zeer Geliefden, wanneer wij, volgens onze roeping, het *beeld van den hemelschen Adam dragen* (2), dat is wanneer wij, met de genade Gods, de leer van onzen Meester in oefening brengen, en aldus Jesus levende afbeeldsels zijn, dan vermag ons gebed voor de bestrijders der kerk te verwerven, dat God van steenen Abrahams kinderen, van Saulussen Paulussen make; en het nalaten van zulk bidden is welligt oorzaak dat dit niet meermalen gebeurt. Herinnert u den jongeling, die zoo veel deel had aan den marteldood van Stephanus, en die ook naderhand de opkomende Kerk zoo hevig vervolgde: herinnert u tevens het gebed van Stephanus: »Heer reken hun deze zonden niet toe" (3). Die jongeling, Saulus, is later geworden de groote Apostel Paulus. Maar, zegt de H. Augustinus, »indien Stephanus niet zoo gebeden had, zou de Kerk Paulus niet hebben" (4).

Eindelijk, Beminde Geloovigen, vraagt, vooral gedurende de eerste der drie tot het verdienen van den aflaat aangewezene maanden, het licht van den H. Geest, zoo als de Opperherder der Kerk dit verlangt, opdat hij namelijk over de ontvangenis van de Moeder des Heeren datgene vaststelle, wat tot de verheerlijking Gods en den roem der Allerheiligste Maagd mag behooren. Gij weet het, dat hiermede gedoeld wordt op de uitdrukkelijke verklaring en beslissing, dat de aloude in de Kerk geloofde en verkondigde leer van de onbevlekte ontvangenis der Allerheiligste Maagd deel uitmaakt van de leer der Kerk en een geloofspunt is. Het geven dier verklaring en beslissing is voorzeker eene zaak van het uiterste gewigt voor geheel de Katholieke Kerk, gelijk iedere uitspraak over wat leer der Kerk is en door allen geloofd en beleden moet worden, immer als eene zaak van het hoogste belang door de Kerk is aangezien, en steeds slechts na veel gebed en overweging heeft plaats gehad. Gij zult U in dit gebed zoo veel te meer tot vereeniging uwer gebeden met die der gansche Kerk aangedrongen voelen, daar het een der voorregten geldt van Jesus Moeder, welker vereering, Gode zij dank! door U zoo ijverig gepleegd wordt. Laat dan niet na haar zelve in hare eigene zaak aan te roepen, opdat zij voor het zigtbaar Hoofd der Kerk van haren goddelijken Zoon dat licht vrage en verwerve, dat hij van den H. Geest wenscht te ontvangen.

Roept diezelfde H. Maagd, Moeder van Jesus, Moeder der genade en barmhartigheid aan, dat zij Gods toorn, teregt tegen de menschen ontstoken, verbidde, dat zij voor hen genade en erbarming verkrijge. Geene andere voorspraak is zoo krachtig als de hare; want wat zou zij, de Moeder van Jesus, bij Hem en door Hem niet vermogen? Voegt daarbij de aanroeping van de HH. Apostelen Petrus en Paulus; van onze vaders in het geloof de HH. Willibrordus en Bonifacius; van alle Heiligen des Hemels, opdat de zegevierende met de strijdende Kerk door haren éénen Hoogenpriester Jezus tot den troon der genade nadere, en de smeeking: spaar, o Heer, spaar uw volk, ingang doe vinden.

Wij eindigen dit herderlijk schrijven met de aankondiging van den aflaat, bij wijze van Jubilé, door onzen Heiligen Vader Pius IX, den 1 Augustus verleend, en geven tevens de navolgende algemeene verordeningen daaromtrent.

1°. De drie maanden, gedurende welke voormelde aflaat, naar de vergunning van Zijne Heiligheid, verdiend kan worden, zullen voor ons Bisdom aanvang nemen op Zondag den 22 October aanstaande, en eindigen op Zondag den 21 Januarij 1855.

2°. De plegtige opening van dien tijd van boetvaardigheid en gebed zal in alle kerken van ons Bisdom gemelden Zondag 22 Oktober plaats hebben, met zingen van den Lofzang *Veni Creator* vóór de Hoogmis, zullende de Hoogmis zelve eene *votiva* zijn van den H. Geest.

Bij die gelegenheid zal de Eerwaarde Geestelijkheid aan de Geloovigen eene onderrigting geven over den aflaat, in het algemeen, en over dien van het Jubilé in het bijzonder. En dan zullen tevens de nadere voorschriften omtrent het verdienen van den thans verleenden aflaat afgekondigd worden.

---

(1) Ezech. XVIII. — Ps. L. (2) Tractat. de interiori domo C. 21 (*inter opera S. Bernardi.*) (3) Luc. XV: 4, 5. (4) Luc. XV. (5) Isai. XLV, 22. (6) Joas XX, 23. (7) T. a. p. (8) Eccl. XVIII, 22. (9) Lukas XVIII, 1. (10) 1 Thessal. V, 17.

(1) Matth. VII, 7. (2) Joas XVI, 23, 24. (3) Matth. XVIII 19, 20. (4) Ep. Ignat. ad Ephes. CV. (5) Hebr. IV en VII. (6) Conc. van Trenten. VIe Zitting. Hoofdst. V, VI en Can. III.

(1) Ep. Ignat. ad Eph. C. 10. (2) I Cor. XV, 49. (3) Hand. VII. 59. (4) Serm. I de S. Steph.

3°. Gedurende de drie maanden, tot het verdienen van den aflaat bestemd, zullen er tot de in dezen herderlijken brief, in overeenstemming met het schrijven des H. Vaders, opgegevene einden, bijzondere gebeden in alle kerken van ons Bisdom gedaan worden. De aan de Priesters in de H. Mis reeds voorgeschreven *oratie*, alsmede de reeds voorgeschrevene Litanie der H. Moeder Gods, zullen gedurende dien tijd tot de bedoelde einden gebeden worden. Wekelijks zal in iedere kerk, — dag en uur door de Eerw. Heeren Pastoors dier kerken te bepalen — des avonds een lof worden gehouden. In plaatsen, waar meer kerken zijn, zal dit Lof op zoo vele dagen der week gehouden worden, als het getal der kerken toelaat.

4°. Ofschoon, naar de vergunning van Zijne Heiligheid, de aflaat, gedurende de door den Bisschop aangewezene drie maanden, op alle plaatsen van het Bisdom kan verdiend worden, zal er echter voor iedere parochie door ons een tijd bepaald worden, binnen welken aldaar bijzondere oefeningen zullen plaats hebben, die de Geloovigen dier parochie behooren bij te wonen, en die strekken zullen om hun het verdienen van den aflaat meer te verzekeren en gemakkelijker te maken.

5°. Op Zondag den 21 Januarij eerstkomende, zullen de drie maanden van boete en gebed worden besloten met een plegtig Te Deum, hetzij na de Hoogmis, hetzij des avonds.

En zal dit ons herderlijk schrijven in alle de kerken van ons Bisdom op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd op Zondag den 15 October eerstkomende.

Gegeven te Sassenheim den 28 September 1854.

† FRANCISCUS JACOBUS,
Bisschop van Haarlem.

Men schrijft ons uit Denekamp, dd. 12 Oktober:

»Voor de eerste maal hebben wij het genoegen gehad, Zijne Doorl. Hoogw., den Aartsbisschop van Utrecht, in ons midden te zien.

»Omtrent vier honderd geloovigen dezer gemeente mogten uit Zijne hand het H. Sakrament des Vormsels ontvangen, terwijl aan den Zeer Eerw. Heer G. Binkhorst, die gedurende vijf en twintig jaren, met allen lof de herderlijke bediening had waargenomen, de onderscheiding te beurt viel, van tot Pastoor dezer gemeente te worden geïnstalleerd. Groot was de geestdrift die, gelijk door heel Twenthe, zich ook hier heeft geopenbaard, en openlijk brengen wij hulde aan de liberaliteit en welwillendheid der andersdenkende gezindheden, in alles wat strekken kan ter eere van den Hoogwaardigen Prelaat aan den dag gelegd.

Men schrijft uit 's Gravenhage aan de *Fr. Postz.* Men is voornemens onze zeemagt in de Oost-Indien te versterken, en zullen daartoe gebezigd worden, 2 fregatten, 2 korvetten, 3 brikken, 1 schooner, 2 wachtschepen, benevens 12 stoombooten van verschillende grootte; de bemanning al dezer schepen zal, behalve een aantal maleische matrozen, 2358 Europeërs bedragen. Voor de dienst in de West-Indien zijn 1 korvet, 2 brikken, 2 schooners, 2 kanonneerboten en 1 stoomschip, met 530 koppen bestemd. In de Nederlandsche wateren blijven voor de aktieve dienst ter beschikking: 2 fregatten, 3 wachtschepen, 2 korvetten, 5 brikken en schooners, 9 kanoneerbooten, 1 transportschip en een instruktieschip, benevens 3 stoombooten, met eene bemanning van 3156 koppen.

Wij vernemen, dat de ter dood veroordeelde Johann Heinrich Kemper geen kassatie tegen het arrest van het provinciaal geregtshof in Noord-Holland aangeteekend heeft maar zich bereids bij rekwest heeft gewend tot Z. M. den Koning, ter bekoming van gratie.

Wij vernemen met genoegen van goederhand, dat het smalle spoor van Amsterdam tot Utrecht binnen korten tijd gereed zal zijn; de voor dat spoor in Engeland gemaakte rijtuigen zijn reeds hier aangekomen, en zoodra de weg tot Utrecht voltooid is, zal het smalle spoor gebruikt worden. Te Utrecht zal alsdan tot dat het smalle spoor tot Arnhem gereed is, moeten worden overgeladen, hetwelk een korstondig oponthoud en veel drukte veroorzaken zal.

Het reizend publiek der derde klasse vooral, zal bij [illegible] van zaken veel gewinnen, daar de wagens dier [illegible] even als zulks in Engeland en Duitschland het [illegible] allen behoorlijk van ramen en andere gemakken [illegible] zijn, zoodat men dan beter in de wagens der [illegible]sen zal zitten, dan thans in die der tweede klasse.

(IJ- en A-Bode.)

De [illegible] Frank[illegible]ialen van de beide vorstelijke echtparen van [illegible]kundig en Engeland, die nu in zulk eene goede staatelkander[illegible]standhouding en persoonlijke vriendschap tot zijnde de [illegible], vormen, vreemd genoeg, het woord *Neva*, de naam der rivier, aan welke Ruslands hoofdstad is gelegen. Die vorstelijke echtparen toch heeten Napoleon, Eugenia, Victoria, Albert.

Opgaaf van Cholera-Lijders.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt alhier zijn op den 14 Oktober aangegeven 2 man en 4 vrouwen, te zamen 6 personen; waarvan in het hospitaal zijn opgenomen 2 mannen en 2 vrouwen. Overleden 3 mannen en 4 vrouwen, te zamen 7 personen; daarvan in het hospitaal 1 man en 1 vrouw. Van daar uitgegaan 2 vrouwen. Blijven alzoo daâr 17 personen in behandeling.

Bij koninklijk besluit van 4 Aug. jl. is op het verzoekschrift van F. F. J. Machen, te Rotterdam, bewilliging verleend tot het oprigten eener naamlooze vennootschap de *Stoomvaart Maastroom*, op den voet als bij hetovergelegd ontwerp der akte bepaald is, met dien verstande, dat eene eventuele vergrooting van het maatschappelijk kapitaal, in den zin van art. 29 der akte, aldaarstellende eene verandering in de voorwaarden, aan 's Konings nadere bewilliging zal zijn onderworpen.

Bij besluit heeft Z. M. goedgevonden aan M Boogerd, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester van Kerkwerve, en in zijne plaats benoemd S. M. Hanse; benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Ommen Mr. J. C. J. Arriëns; tot notaris benoemd: te Alphen, J. W. P. Kluit, en te Warmond, J. de Crane.

Z. M. heeft bij besluit goedgevonden over te plaatsen: bij het wapen der kavalerie van het leger hier te lande, den 2den luit. van het reg. Oost-Indische kavalerie L. de Perponcher; bij het wapen der infanterie van het in Oost-Indië, den 2den luit. L. J. Rhode, van het 7de reg. inf.

SCHIEDAM, 14 Okt. Bij kon. besluit van 5 dezer is de beslissing van Ged. Staten van Zuid-Holland bekrachtigd, waarbij de heeren J. A. J. Nolet en J. Lecher niet worden toegelaten als leden van den gemeeteraad van Schiedam, op grond, dat niet uit de verkiezing bleek, in wiens plaats zij respektivelijk benoemd waren, terwijl de raad van oordeel was, dat zulks eerst na de benoeming door het lot behoorde uitgemaakt te worden, vermits bij de gemeentewet noch van twee of meer stembussen, noch van gekleurde biljetten sprake is, maar wel van het lot, als waardoor de zittingstijd der leden bepaald wordt, zonder dat daarbij onderscheid wordt gemaakt tusschen de eerste of volgende verkiezingen.

GRONINGEN, 12 Oktober. Heden droeg de hoogleeraar J. A. Royers het rectoraat der hoogeschool over aan den hoogleeraar C. Star Numan, met het houden eener plegtige rede de aetate nostra, historiologiae fautrice, ten betooge, hoe zeer onze tijd voor de geschiedkunde bevorderlijk is. Bij deze gelegenheid werden tevens de belooningen uitgereikt aan de wegens hunne prijsverhandelingen bekroonde studenten, zijnde een loffelijk getuigschrift aan den heer J. D. Homan, candidaat in de letteren alhier, eene gouden medaille aan den heer Sasse, kand. in de medicijnen te Amsterdam, eene zilveren medaille aan den heer G. Stinstra, kand. in de letteren en medicijnen alhier, een loffelijk getuigschrift aan den heer A. F. van Wageninge, student in de medicijnen te Utrecht, en een dergelijk aan den heer H. G. Hagen, student in de theologie te Utrecht. *(Gron. C.)*

MAASTRICHT, 13 Okt. De gemeenteraad alhier heeft besloten, den heer P. Regout, uit te noodigen tot opruiming zijner in stads straten aanwezige gaz buizen. Vermoedelijk zal hieruit een regtsgeding voortvloeijen.

— De werkzaamhede voor den spoorweg van hier op Hasselt, hebben bereids een aanvang genomen.

OLDENZAAL, 12 Okt. Heden hebben wij in de grijze hoofdstad van Twente, het eerste bezoek gehad van den veelgeachten Aartsbisschop.

U de geestdrift te beschrijven, die dat bezoek verwekte, acht ik bijna ondoenlijk. Zelden zag men grooter vreugde, zelden meerdere belangstelling.

Mgr. kwam in den morgen van Denekamp, om in den loop van den dag te Oldenzaal en in de naburige gemeente de Lutte het H. Vormsel toe te dienen, aan verscheidene honderdtallen kinderen en volwassenen. Daartoe werd hij van genoemde plaats feestelijk afgehaald. Stad en kerk waren beide met zorg en smaak versierd. En er waren daaraan noch moeite, noch kosten gespaard. De kerk vooral was allersmaakvolst opgetooid door alles wat men slechts ter versiering aan kon brengen.

Lang zal de indruk van dit feest bij allen, die het hebben bijgewoond, bewaard blijven, een feest, waartoe roomsch en onroomsch even als in het naburige Denekamp, op eenige weinige uitzonderingen na, als om strijd hebben bijgedragen.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad:*

WEENEN, 15 Okt. Volgens hier ontvangen berigten is generael Osten Sacken aan het hoofd van 40,000 man Russen de Krim binnengerukt, en is hij naar Sebastopol gemarcheerd.

Tot heden is er geen enkel officieel berigt ontvangen van het beginnen van het bombardement der vesting.

BERLIJN, 16 Okt. Eene depeche van Petersburg van gisteren avond meldt, dat tot op den 9 dezer door de geallieerde troepen nog niets tegen Sebastopol was ondernomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Oktober. Het blijkt wederom dat de berigten omtrent het bombardement van Sebastopol, 't welk reeds den 4den moest begonnen wezen, leugenachtig, althans voorbarig zijn. De depeche van Lord Raglan aan den Engelschen gezant te Weenen, geeft stellig te kennen, dat men op den 6 Oktober, zoo verre met de belegeringswerken gevorderd was, dat men hoopte binnen weinige dagen het bombardement te kunnen openen. Er is dan ook volstrekt geen nieuws uit de Krim, en toch gaan de Engelsche bladen voort met het verspreiden van allerlei geruchten, die des anderen daags weder tegengesproken en door versche leugens vervangen worden.

— In een partikulier schrijven aan den *Pays* leest men omtrent het afsterven van den maarschalk de St. Arnaud:

»Den dag na den slag bij de Alma, toen de maarschalk twaalf uren te paard bleef en een bovenmenschelijke energie en bedrijvigheid aan den dag legde, gevoelde hij zich doodelijk aangetast. Hij besloot dus zich aan boord der *Bertholet* in te schepen. Aanvankelijk gevoelde hij zich iets beter, hetgeen dus eenige hoop gaf, doch het was die kortstondige beterschap, die den dood gewoonlijk vooraf gaat, want drie uren later gaf hij den geest, te midden van zijn staf, die hem had verzeld. Men heeft bevonden dat hij gestorven is aan de cholera en aan eene slagaderbreuk aan het hart.

Men plaatste zijn lijk in de kapel der Fransche ambassade te Therapia. Den volgenden dag wilde de echtgenoot van den maarschalk zich derwaarts begeven, om hem nog eenmaal te zien. Het was een aandoenlijk tooneel. Daar het bloed den maarschalk uit den neus liep, riep zij uit: »Hij is niet dood, want hij bloedt nog!" en zij viel onmagtig in de armen van een kolonel, die haar had vergezeld. Matrozen van de *Belle Poule*, die den geheelen nacht gewaakt hadden, zeiden mij dat zij als kinderen geweend hadden.

»De maarschalk was naar de kapel overgebragt op het bed, waaarop hij gestorven was, alleenlijk had men hem bedekt met eene driekleurige vlag. Den 1sten werd zijn lijk gebalsemd en den 2den werd eene plegtige lijkdienst gehouden, die bijgewoond werd door het personeel der ambassade en de états-majors der oorlogsstoombooten, die zich te Therapia bevonden. Den volgenden dag zal de *Bertholet* met het lijk naar Frankrijk vertrekken."

— Uit Athene wordt, dd. 6 Oktober, gemeld, dat de generaal Mayran met twee regimenten zich naar het oorlogstooneel in de Krim heeft begeven.

— De generaal Dulce is benoemd tot inspekteur-generaal der kavallerie. De gezondheidstoestand te Madrid wordt beter. Er doen zich finantieële moeijelijkheden op.

— In een partikuliere korrespondentie uit Madrid wordt geschreven, dat in Spanjes hoofdstad elf afgevaardigden moesten benoemd worden. Meer dan achtduizend kiezers waren ingeschreven, doch ongeveer de helft heeft zich onthouden om te stemmen, eensdeels zijn dit geweest de voorstanders van den graaf de Montelodin, die meenden dat, de ultra progressisten de overhand krijgende, men spoedig in de praktijk het verderfelijke hunner theoriën zou zien; anderdeels is het de gematigde partij geweest die niet gestemd heeft, afgeschrikt door de woeste bedreigingen der ultra progessisten of democraten, die zelfs gedreigd hebben gewapend ter stembus te verschijnen. Doch in weerwil van dit alles heeft de partij der gematigde progressisten in Madrid de overhand behouden. De demokratie is niet op haar gemak en uit haar verlangen om zich over die nederlaag te wreken.

— De beruchte republikein Barbès, die op last des Keizers uit zijn gevangenis ontslagen is, wegens een brief, die de getuigenis van beterschap scheen te dragen, heeft daarop de volgende dolzinnige regelen geschreven:

»Toen het bevel om mij uit de gevangenis te ontslaan tot mijne kennis kwam, werd ik door het leedgevoel der overwonnelingen, onuitsprekelijk diep getroffen. Ik verloochen den brief niet, waarvan een uittreksel in den *Moniteur* is openbaar gemaakt; Frankrijks grootheid is voor mij immer een voorwerp van godsdienstige aanbidding geweest. Doch aan het tegenwoordige gouvernement ontzeg ik het regt om van mijne denkwijze kennis te nemen; en ik verklaar dat er niets dan strijd zijn kan tusschen mij en den man, die door den gewelddadigen stap van 2 December de republiek heeft omvergeworpen. Twee dagen ben ik in de nabijheid mijner gevangenis gebleven, na aanzoek gedaan te hebben om wederom opgesloten te worden. Nog twee dagen zal ik mij hier ter beschikking der overheid houden; en indien zij mij haar misnoegen, hetwelk ik uittart, in dien tijd niet mogt doen gevoelen zoo als ik verlang, zal ik aanstaanden Vrijdag het land verlaten, om eene ballingschap te ondergaan, waartoe ik mij zelf veroordeel."

ENGELAND.

LONDEN, 15 Oct. Lord Granville heeft, aan een maaltijd het woord opvattende, zich over de tegenwoordige aangelegenheden uitgelaten, en onder anderen ge-

zegd, dat hoe langer Rusland den oorlog gaande hield, des te harder vredesvoorwaarden aan die mogendheid zouden moeten worden opgelegd. Het moeijelijke en gevaarlijke der onderneming tegen Sebastopol erkennende, zeide hij, dat de vermeestering dier vesting volstrekt noodig was om het bestaan van het Turksche rijk te verzekeren; en dat de beide gouvernementen al het mogelijke gedaan hadden om den goeden uitslag der onderneming minder onzeker te maken. Lord Raglan had 102 stukken geschut van het zwaarste kaliber onder zijn bevel, terwijl de hertog van Wellington eenmaal bij een beslissend treffen slechts zes in de slagorde stellen kon; hoeveel ammunitie naar het Oosten gezonden was, durfde hij naauwelijks te zeggen, daar het als een avontuurlijk sprookje zou klinken; het was zoo veel, dat de 102 stukken geschut versleten zouden zijn, wanneer zij dat alles zouden verbruikt hebben. Hij betuigde voorts dat hij zijne hoop vooral ook op Frankrijks bijstand bouwde; dat het onmogelijk was, te loffelijk te spreken van de rondborstige en regtschapen handelwijze dier mogendheid; en dat de verbonden mogendheden, wanneer Sebastopel vermeesterd was, niet rusten, maar hare krachtsinspanning verdubbelen zouden om Rusland tot rede te brengen en een duurzamen vrede aan Europa te schenken.

— In weerwil der oppositie van het kabinet is men in de Deensche volksvergadering overgegaan tot eene tweede lezing van het voorstel, strekkende om eene kommissie te benoemen, belast met het onderzoek, in hoe verre men de ministers in staat van beschuldiging zou kunnen stellen. In dezelfde zitting heeft de minister van Binnenlandsche Zaken een voorstel tot wijziging der kieswet ingediend. Men voorziet dat zulks tot eene nieuwe botsing zal aanleiding geven.

STADSNIEUWS.

In de 224ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 5e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 18642 *f* 10000, N°. 16783, 13723 en 5040 ieder *f* 1000

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 16 October.

GETROUWD (12 Oct.): G. J. de Clercq met A Kleinmann.
OVERLEDEN (10 Oct.): A. H. de Mesquita Jr., 71 j. - C. Brandt, 21 j — (12 Oct.): G. J. Geurs, 80 j - J. D. Sweers, 48 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 13 Okt. Rogge. In ligt gedroogde was de handel, gedurende deze week wederom zeer belangrijk en zijn vele partijen tot onderstaande oploopende prijzen omgezet, als: 143/2, 144/2, 145/2 ℞ Archangel *f* 260 6 w., *f* 259 1/m., *f* 262 6/w.; 143/2, 144/2 ℞ dito *f* 260 1/m., *f* 262 1/m., later *f* 265 6/w., 267 6/w., 268 3/m.; 143/2, 144/2 ℞ dito *f* 268 6/w., 270 6/w.; 143/2 ℞ dito *f* 270, 272, *f* 274 6/w.; 142/2 ℞ dito *f* 274 1/m.; 143/2 ℞ dito *f* 275 1/m.; 144/2 ℞ dito / 280 6/w., 143/2 ℞ dito *f* 278, 280 1/m.; van hard gedroogde werd verkocht: 146/2 ℞ Libau *f* 330 3/m.; 146/2 ℞ Reval *f* 341 3/m.; 144/2 ℞ Archangel alhier gedroogd *f* 299 3/m.

Gerst onderging mede eene belangrijke prijsverhooging en werden de volgende verkoopen bekend: 132/2 ℞ fijne Deensche *f* 220 6/w.; 135/2 ℞ Grove dito *f* 220, 222 6/w.; 129/2 ℞ Koersche *f* 281 6/w., *f* 283 6/w.; 126/2 ℞ Libau *f* 265 3/m.; 129/9 ℞ Koersche *f* 288 3/m.; 132/2 ℞ Kunda *f* 290 5/m.

Moutwijn verhoogde Zaterdag op *f* 23 en Maandag op *f* 24. Dingsdag en Woensdag was alzoo naar genoegen te koopen en werden enkele posten à *f* 23¾ afgedaan. Heden was de stemming wel zoo vast en werd voor benoodigden wederom *f* 24 besteed.

Jenever *f* 28,50 Amst. Proef 29,75.

LONDEN, 14 Okt. *Ruwe Suiker*. De maakt blijft zeer sti met beperkte vraag voor uitvoer. In *Crushed* wordt weinig verhandeld met staande prijzen.

Koffij. Native Ceylon met geregelde vraag. Heden zijn 1000 balen goed ordinair tot 45 a 45 s. 3 d. omgezet. Vreemde soorten met weinig zaken.

Thee stil.

Notenmuskaat hooger betaald. *Foely* onveranderd. *Peper* prijshoudend.

Rijst met levendige handel; van Aracan zijn 4 ladingen zeilenden afgesloten van 11 s. 6 d. tot 12 s. 6 d. nagelang van afzending a konditie.

Talk in eene willige stemming, Petersburger 64 a 64 s. 6 d.

Graanmarkt. Tarwe met geringe aanvoeren zijn de prijzen ten volle 3 s. hooger dan de voorgaande week. Garst vast. Harst 1 s. hooger.

Veemarkt Over het algemeen flaauw, zonder prijsverandering, alleen hebben Kalveren eene verhooging van 2 d. ondervonden.

Boter. Vriessche flaauw 104 a 106 s. voor fijne, andere soorten iets beter betaald. Bossche 76 a 82 s.

[illegible] vast met eenige vraag voor fijne kwaliteiten. Edammer [illegible] 48 a 52 s., geele 46 a 50 s., Goudsche 48 a 45 s., Kanter [illegible] s.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 14 Oct. Fransche 3 pc. 76.15; 4½ pc. 98.70; 3 pc. Spanje 33⅜; id. 1 pc. —; Met. 3 pc. 85½; Rom. Leen. 88.

LONDEN, 14 Oct. Consols 94⅞; 3 pc. Spaansche buitenl. 37¾; 1 pc. dito 18⅝; Comité-Bewijzen 5; Passive 4⅛; 5 pc. Rusl. 96; 4½ pc. dito 84; 4 pc. Holl. 92; 2½ pc. id. 62; 5 pc. Sardinië 87½. Brazilië 98½; 4½ pc. Peru 71½; Gren. uitg. 5¾; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko 24⅝; 4 pc. Portugal 41; Turkije 2⅞; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 14 Oct. Met. 5 pc. 85¼; id. 4½ pc. 74½; Bank-Aktien ——; Wissel op Londen 11.30; Amst. ——; Parijs 137¾; Goud 23½; Zilver 19¾; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 14 Oct. 3½ pc. Pruissische Staatschuld 85⅛; 4½ pc. Rusland 84; 5 pc. 96; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 16⅞; Parijs 78¾; Amst. 140⅝; Weenen 85; Petersburg 99⅛.

HAMBURG, 14 Oct. Spanje 3 pc. 31⅛; id. 1 pc. 17¼; Rusl. 5 pc. 92¼; 3 pc. Mexikanen 16⅝; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 14 Oct. 5 pc. Met. 72; 3 pc. Spanje binnenl. 33; id. 1 pc. $18\frac{5}{16}$; Wissel op Londen 3/m. 117⅛; Amsterdam 29⅜; Parijs 9[illegible]⅜; Weenen 101.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			11 OCT. 4½ u. gebl.	12 OCT.		4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.		$60\frac{7}{16}$	60⅝	a	60½	60⅝
Dito Dito	3	″	72⅛	72	″		
Dito Dito	4	″	90¾	90¾	″		
O. I. Leening 1844	4	″			″		
Amortis. Syndik.	3½	″		89	″		
Handel-Maatschappij	4½	″		123⅞	″	124¼	
Haarlemmermeer	5	″			″		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	″			″		
″ Holl. Spoorw.-M.		″			″		
Obligatiën	4½	″			″		
Maatschappij van Weld.	4	″			″		
Aand. Ned. Bank		″			″		
België	2½	″			″		
Dito bij *Rothschild*	2½	″	49¼		″		
Frankrijk, Obligatiën	3	″			″		
Spanje, Onbep. Stukken	1	″	18⅝	$18\frac{5}{16}$	″	18⅜	18⅜
Dito	3	″	38	38	″		
Dito Binnenl. à 6/m.	3	″	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{1}{16}$	″	33¼	33⅛
Coupon-Bewijzen			$5\frac{5}{16}$	$5\frac{5}{16}$	″		
Amortisable Schuld			4⅝	4⅝	″		
Portugal, te Londen	3	″	$36\frac{11}{16}$	36⅝	″		
Dito Uitgestelde					″		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	″	100⅛	100	″		
Dito Dito 1828 en 1829	5	″		100	″		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	″	83⅜		″		
Dito	4½	″	84¾	84½	″		
Dito bij *Hope*	4	″	75	75	″		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	″		74	″		
Dito bij id. 5de Serie	6	″			″		
Certifikaten te Hamburg	5	″			″		
Inschrijving in Assignat.	6	″			″		
Certifikaten van dito	6	″	58¼		″		
Engelsche Russen					″		
Polen, Certifikaten	4	″		67	″		
Dito Aand. met Lot. fl. 500			140		″		
Oostenrijk, Metalliek	5	″	69½	69¼	″	$69\frac{7}{16}$	
Dito Nieuwe 1847	2½	″	$35\frac{3}{16}$	34½	″	35⅛	
Dito 1851 en 1852	2½	″	$35\frac{3}{16}$	35⅛	″		
Dito Nieuwe	5	″	78¼	$78\frac{5}{16}$	″		
Dito 1854	5	″	78¼	$78\frac{1}{16}$	″	78¼	$78\frac{1}{16}$
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5	″			″		
Dito	4	″			″		
Aand. met Loting fl. 250		″	342		″		
Nieuwe dito 1854		*f*	245	245	″		
Pruissen	4½	″			″		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.			$3\frac{9}{16}$	$3\frac{9}{16}$	″		
Dito Orig.			$3\frac{3}{16}$	$3\frac{3}{16}$	″		
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	″			″		
Denemarken, Leen. te Lond.	5	″			″		
Louisiana bij *Hope*	5	″			″		
Braziliën	5	″	97½	97½	″		
Dito 1843	5	″			″		
Mexiko	3	″	$23\frac{11}{16}$	23½	″	$23\frac{9}{16}$	
Dito Onbepaalde			$23\frac{11}{16}$	23½	″	$23\frac{9}{16}$	
Peru	4½	″	70		″		
Grenada, a £ 100	2¼	″	16		″		
Dito Uitgestelde			6⅛		″		
Ecuador a £ 100				3	″		
Venezuela, a £ 100	3¾	″			″		
Dito Uitgestelde	1¼	″			″		
Thesaurie	5	″		105½	″		

H. N. 95¼; L. N. 88½, ¼.

Binnenl. fondsen blijven bij beperkte handel onveranderd vast; Integr. echter sluiten een zweem flaauwer; in vreemde fondsen was de markt wederom zeer lusteloos en de stemming over het geheel flaauwer.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55¾		Livorno	2/m.	*f* 38¼
»	zigt	» 56¼		Napels	»	» 84
Bordeaux	2/m.	» 55¼		Petersburg	»	» 1.73
»	½/m.	» 55⅝		Weenen	6/w.	» 30
Madrid	3/m.	» 240		Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 240		Frankfort	»	» 99¼
Seville	»	» 237		Hamburg	2/m.	» $35\frac{5}{16}$
Bilbao	»	» 238		»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 40¾		Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 40¾		»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 45¾		Rotterdam		» 1⅛

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 14 Okt. Volgens brief van kapt. J. Janse, voerende het schip Amicitia, van hier naar Batavia, in dato 9 Oktober, bevond hij zich toen op de hoogte van het eiland Wight. Equipage en passagiers waren in den besten welstand.

— Het schip Phoebus, kapt. C. F. Beek, van Batavia herwaarts gedestineerd, is, volgens brief van den kapitein, in dato Simons Baay 1 Augustus, den 29en Julij aldaar zwaar lek binnengeloopen, moet lossen om te repareeren; had hevige stormen en hooge zeeën doorgestaan.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 14 Oct. J. Dewolf, Domitia, Kaap de Goede Hoop. - 15 Oct. L. C. Peters, Louise Christina, Suriname.

UITGEZEILD:

TEXEL, 14 Oct. L. Hus, Arend, Akyab. - G. Evertsz, Drie Aurelia's, Syra enz - A. J. Ouwehand, de Hoop, Lissabon.
HELVOET, 13 Oct. J. van der Linden, Louise Kroonprinses van Zweden, Akyab.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 18 Aug. op 14° N. Br., 25° W. L. Henriette Geertruida, kapt. P. Buijs Jr., v. Batavia n. Rotterdam.
Den 23 Aug., op 13° 36' N. Br., 27° 29' W. L. Amboina, kapt. P. A. Schaap van Rotterdam naar Batavia.
Den 9 Sept. op 29° 15' N. Br., 35° 9' W. L. Thetis krpt. G. Poelman, van Batavia n. Amsterdam.
Den 11 Sept., op 29° 52' N. Br., 35° 42' W. L. Jakob Cats, kapt. J. Koning, van Arakan naar Falm.
Den 14 Sept., op 36° 45' N. Br., 15° 6' W. L. Argo kapt. D. Huisers, van Rotterdam naar Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

BATAVIA, d'Elmina, P. C. Teengs. 5222 b Rijst, 49 boss. Bindrottingen, C. Tierboom en Zonen; 584 b. Rijst, 890 b. Gambeer, 145 kranj. Suiker, Suermond en Comp. 46 k. Gom Elastiek, Wachter en Zoon; 83 z en 2 k. Gutta Percha, 80 k. Gom Dammar, 193 z. Gom Elastiek, 6 [illegible] Cochenille, N. H. M. 1 k. Koopmanschappen, A van Ho[illegible]ken en Zonen; 2 k. dito, C. Ruermond en Zonen en Comp. 5 k. Goedeaen, Diverse; 900 b. Rijst 17 k. Cassia, 63 k. Gom Damar 67 k en 156 b. Gom Elastiek, 24 kr. Suiker, 6[illegible] Drakenbloed, 32 b. Lange Peper, 222 k. Gutta Percha, [illegible] k. Goederen. Order.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker[illegible]